

Crida oberta a la participació. Simpòsium Internacional. La innovació educativa contra les desigualtats

Títol de l'experiència: Investigació sobre les matèries multidisciplinàries i el seu paper en la millora del caràcter inclusiu dels instituts, des de la perspectiva del valor que hi atorguen els alumnes.

Descripció: En el marc del treball final del Màster en Educació en Valors i Ciutadania de la Universitat de Barcelona, durant el curs 2014-15 vaig investigar la percepció d'uns alumnes al voltant de la metodologia innovadora del seu institut. Les conclusions donen suport a la hipòtesi de partida: quan l'institut aposta per la interdisciplinarietat ofereix més garanties d'èxit als alumnes amb perfil d'exclusió. Tot i això, la investigació també aporta algunes dades per a la reflexió al voltant del canvi i les seves repercussions, sobre els alumnes i sobre tota la comunitat educativa de la població.

Paraules Clau:

Joves, exclusió social, escola inclusiva, educació secundària obligatòria, innovació educativa, currículum integrat, matèries multidisciplinàries, pedagogia de la complexitat.

On s'ha aplicat?:

A l'institut "La Sínia" de Parets del Vallès, als alumnes de 3r d'ESO, durant el curs 2014-2015.

Quin problema volíeu superar o quina qüestió volíeu millorar:

Després d'anys de professió amb alumnes en situació de risc social, havia anat adquirint la idea que les pràctiques escolars basades en continguts són més excloents que les que es basen en competències. L'objectiu que em vaig marcar amb el treball final de Màster era comprovar o no, la validesa d'aquesta hipòtesi.

Com ho vàreu fer: amb nova metodologia, col·laborant amb altres persones, amb tecnologia, etc...?:

La investigació va ser essencialment qualitativa, buscant una aproximació global a una realitat complexa. Durant uns mesos vaig fer observació a les aules i després vaig entrevistar amb profunditat els 25 alumnes que es van oferir a participar. L'estudi es va complementar amb enquestes a la resta d'alumnes de l'institut, entrevistes al professorat i als tècnics d'Educació de l'Ajuntament.

Què va sortir bé?:

Els resultats de la investigació van corroborar la hipòtesi de partida, i també van aportar dades inesperades que justificarien la continuïtat de la investigació. A més, el procés de reflexió que van fer els alumnes durant la investigació els va ajudar a enfortir la pròpia percepció de l'institut i la comprensió del seu procés d'aprenentatge, i va contribuir a millorar la convivència en el centre.

CONCLUSIONS DE LA INVESTIGACIÓ

Els alumnes més exclosos valoren positivament les matèries interdisciplinàries. Això pot estar afavorint el seu vincle amb l'institut, esdevenint una eina de protecció contra una exclusió més severa.

Una majoria d'alumnes estan satisfets amb les matèries interdisciplinàries. Aquestes matèries poden esdevenir factors de vulnerabilitat. Cal donar als joves eines per contrarestar l'etiqueta de "diferents".

Els següents gràfics resumeixen les opinions dels 25 alumnes entrevistats.

Satisfacció amb les matèries interdisciplinàries

més

menys

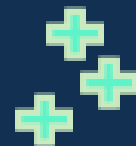

menys

més

Inclusió en la comunitat educativa

Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

“Creus que s’haurien d’eliminar, el PTI i els Tallers?”

*“Sí hombre, si es lo único que hace que
ésto no parezca una cárcel”.*

Inclusió en la
comunitat educativa

Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

“No tindrè més oportunitat que aquesta que m'estan donant a mi. I vaig dir, ara o mai. I súper bé, no m'ho creia. Pensava: ho he fet jo això! I te n'adones que si la gent t'està aplaudint és perquè ho has fet bé. I et sents súper guai”.

Inclusió en la
comunitat educativa

Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

“Els treballs en grup van molt bé, són necessaris per aprendre, i ho necessitarem en el futur. Si aprens tu sol, només aprens el què tu aprens i prou, si aprens amb més gent, hi surts guanyant”.

Inclusió en la
comunitat educativa

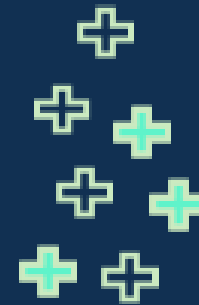
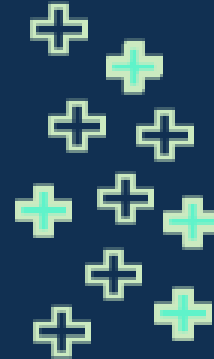
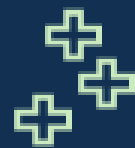
Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

*“La majoria de coses que estic fent no em serviran.
Aquí no estic aprenent al màxim”.*

Inclusió en la
comunitat educativa

Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

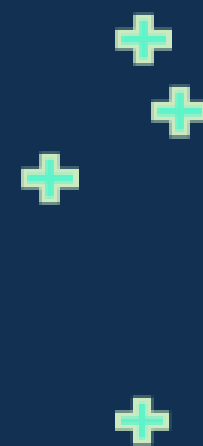

*“Et compares amb
els altres i tots
estan fent temari,
i tu aquí...
penses, jo arribaré
bé a Batxillerat?
Arribarem
diferent
preparats... Em
preocupa”.*

Inclusió en la
comunitat educativa

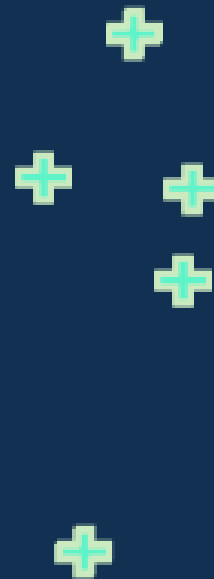
Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

*“La gent del
poble diu que
aquí no
s'estudia, no es
fan exàmens...
està mal vist
perquè és
diferent”.*

Inclusió en la
comunitat educativa

Satisfacció
amb les matèries
interdisciplinàries

*“-Véns contenta a
l’institut?”*

*- A vegades no
(llàgrimes)... he pensat de
canviar-me, perquè no
aguanto. Els problemes de
cole afecten a la família, i
em barallo molt amb la
meva mare”.*

Inclusió en la
comunitat educativa

Quins entrebancs vàreu tenir i com els vàreu superar... o no?:

El meu interès personal en la qüestió, i també la meva experiència com a professora, em van portar a recollir molta informació i l'anàlisi dels resultats va esdevenir difícil.

D'altra banda, la meva voluntat de fer participar a tots els joves que ho volguessin, i no només als considerats en situació de risc, va aportar dades inesperades, fet que va obligar a reconduir parcialment la recerca. Però al final això va proporcionar uns resultats més rics i més amplis.

Què hauria de passar en el futur perquè la vostra experiència tingués més impacte?:

Crec que cal continuar la investigació, dirigir-la a més centres, donar-li un marc temporal més llarg i ampliar-ne els factors d'anàlisi, per tal de seguir solidificant el vincle entre les pràctiques d'aula innovadores i la inclusió social dels instituts.

Com creieu que altres persones podrien replicar la vostra experiència?:

Crec que la pràctica professional reflexiva és una de les claus de la millora educativa: el professorat protagonista del canvi hauria de poder analitzar-lo amb profunditat i rigor, amb l'acompanyament dels acadèmics i els recursos necessaris. Cal construir un marc teòric que doni qualitat i sostenibilitat als nous models de fer secundària, i que permeti comprendre, justificar i difondre la gran quantitat d'experiències educatives innovadores del moment.